

Grønne gasser skal ned i dieseltanken

Energinet.dk udgav først i januar "Gas i Danmark 2013", der viser, at op mod halvdelen af diesellojen til tung trafik kan være skiftet ud med gas i 2035.

Både naturgas og grønne gasser kan blive vigtige redskaber i bestræbelserne på at reducere CO₂-udledningen fra transportsektoren, og heldigvis er det danske gasnet bygget til at klare fremtidens udfordringer.

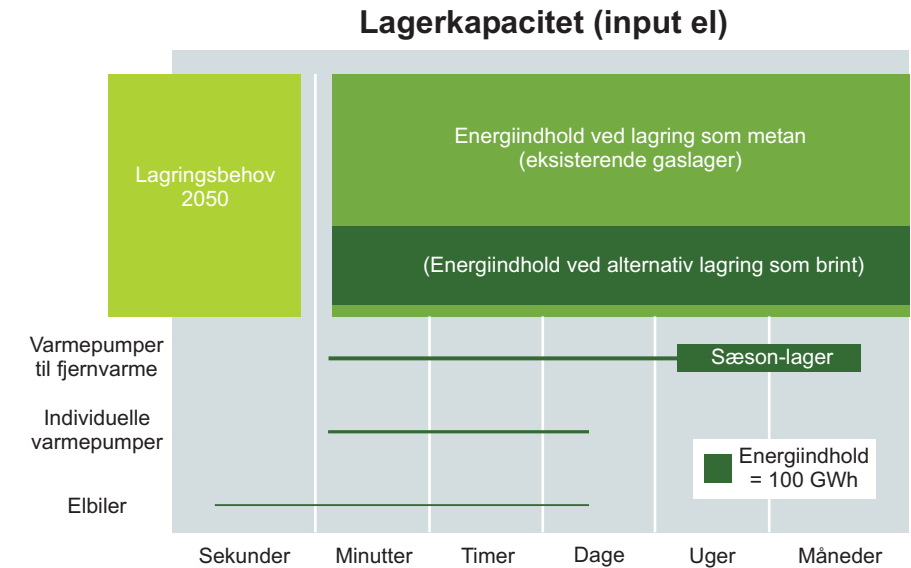
Gas til transport er stort set ukendt i Danmark. I 2011 var der på verdensplan cirka 15 millioner gasbiler, og i USA, Sverige og Tyskland, som vi normalt sammenligner os med, er der sket en kraftig stigning i anvendelsen af gas til transport. Det kan også ske herhjemme, og Danmarks veludbyggede gasinfrastruktur gør det relativt let og billigt at bruge gas i stedet for diesel i transportsektoren.

Regeringens ambition er, at Danmark kun skal bruge vedvarende energi i 2050. I årene frem mod en fossilfri verden vil naturgas være en samfundsmæssig god løsning i transportsektoren, vurderer Energinet.dk. Det er billigere og forurener mindre end dieselloje, og når først transportsektoren er omstillet til gas, er det forholdsvis enkelt at skifte naturgasen ud med grøn gas. På den måde kan naturgas bane vejen for en omstilling til grønne gasser i takt med at de forskellige teknologier bliver kommercielle.

18.000 kilometer rør ligger klar

Det danske gassystem er opbygget i 1980-erne og dækker i dag det meste af landet med undtagelse af Lolland, Falster, Bornholm og de mindre øer. Forbruget af gas er cirka 25 procent større end det danske elforbrug, så det er store mængder energi, der transporteres rundt i systemet.

Gasnettet består i dag af 18.000 kilometer rør og to underjordiske gaslagre i henholdsvis Lille Torup i Nordjylland og Stenlille på Sjælland. Gaslagerne har kapacitet til at kunne rumme to måneders forbrug, og de kan således blive en vigtig brik i det

Investeringspriser (2050) i energilagere:

Gaslager	Varmelager	Ellager VRB
0,50 kr/kWh	3-7 kr/kWh	200-600 kr/kWh

Lagringsteknologier med angivelser af priser, hvor store mængder energi de kan lagre og tidsperioden, de kan anvendes i (Kilde: Energinet.dk).

puslespil, som skal skabe balance i et energisystem, der er 100 procent baseret på vedvarende energi. Når vinden ikke blæser, kan gassen bruges som backup til produktion af el, og når der er rigeligt med vind-el, kan en del af strømmen bruges til produktion af brint og lagres i naturgasnettet.

Transport og lagring af gas sker uden energitab og med et minimalt energiforbrug. Hvis de potentielle tab ved konvertering til og fra gas kan minimeres, kan gas således tilbyde den mest energieffektive transport og lagring i et fremtidig energisystem.

I Stenlille lagres gassen i porøse sandstenslag i cirka 1.500 meters dybde, mens lageret i Torup består af syv store hulrum. De kaldes for kaverne, og er skyllet ud i en salthorst ved hjælp af vand fra Hjarbæk Fjord. Det tager to til tre år at udskylle en kaverne, og i Torup har man i alt udledt cirka 8 millioner tons rent salt til Limfjorden.

Gaskvalitet

Danmark har indtil 2010 haft en relativ ensartet kvalitet af gas, da man primært har modtaget gas fra den danske del af Nordsøen. I takt med at der er åbnet op for gasmarkedet, og

der kommer mere gas fra Tyskland, er kvaliteten blevet noget mere svingende, og meget tyder på, at den tendens vil fortsætte.

På langt sigt skal der ske en vurdering af, hvorledes VE-gasser bedst indpasses i det eksisterende gasnet. I princippet vil man godt kunne sende en vis mængde VE-gas direkte ind i gasnettet uden først at opgradere gassen til naturgaskvalitet. Det forudsætter dog, at der er et tilstrækkeligt stort flow, og det vil selvfølgelig påvirke gaskvaliteten, men hvis apparaterne hos forbrugerne kan holde til det, vil det være en billig løsning.

I Tyskland har Greenpeace Energy og gasselskabet Gasunie planer om levere brint til naturgasnettet allerede i 2013. Det skal ske i et område cirka 80 kilometer syd for Hamburg, hvor både tryk og flow er på et niveau, så det kan sikre en tilstrækkelig god opblanding af brinten.

Herhjemme er der ingen konkrete planer i den retning, men selv om det danske gassystem i dag kun transporterer naturgas, er det klar til en grøn fremtid, skriver Energinet.dk på deres hjemmeside. TS

Læs mere på www.energinet.dk

Hvad gik galt?

– svensk krisemøde om 2G biobrændstoffer

Den 24. januar mødes en række eksperter og beslutningstagere i Stockholm for at diskutere, hvordan man får sat skub i produktionen af 2G biobrændstoffer. Baggrunden er en række kuldsejlede projekter, som ikke mindst skyldes dårlig økonomi og manglende finansiering.

Ét efter ét er de lovende svenske projekter inden for fremstilling af biobrændstoffer på basis af råvarer fra de svenske skove blevet stoppet. Dårlig økonomi og manglende finansiering hører til blandt de vigtigste årsager, skriver det svenske fagblad Ny Teknik.

Bladet nævner blandt andet det store forgasningsprojekt i Värnamo, der med midler fra EU og den svenske stat skulle fremstille brændstoffer på basis af træflis. Et andet projekt gik ud på at omdanne restprodukter fra papirindustrien til dieselbrændstoffet DME, ligesom der har været flere projekter, hvor man ville omdanne cellulose til bioethanol.

Et af de få projekter, der fortsat er liv i, er GoBiGas i Göteborg. Her er Göteborg Energi i samarbejde med energiselskabet E.ON. i færd med at opføre et 20 MW forgasningsanlæg, der senere forventes udbygget til 80 MW. Forgasseren leveres af Repotec, mens Haldor Topsøe skal stå for gasrensningen og omdannelse af syntesegassen til metangas. Göteborg Energi forventer, at anlægget vil kunne levere 1 TWh biometan om året fra 2020. Det svarer til brændstofforbruget i 80.000-100.000 biler.

EU vil have 2G

EU-landene skal senest i år 2020 dække 10 procent af transportsektorens energiforbrug med biobrændstoffer. Hidtil har de fleste lande satset på at nå målet ved at bruge traditionelle biobrændstoffer, udvundet af landbrugsafgrøder, men den udvikling

Foto: Torben Skøtt/BioPress

Hovedparten af de svenske projekter, der skulle omdanne flis og andre restprodukter fra skovene til biobrændstoffer er blevet droppet.

vil EU-kommissionen have stoppet. Det skal ske med et nyt direktivforslag, der begrænser anvendelsen af biobrændstoffer af første generation til maksimalt fem procent. Til gengæld skal 2G biobrændstoffer tælle firedobbelte. Medlemslandene kan altså dække fem procent af brændstofforbruget med 1G og nøjes med at bruge 1,25 procent 2G biobrændstoffer for at leve op til EU's målsætning.

Problemet er blot, at ud over biogasanlæg, er der stort set ingen produktionsanlæg til 2G biobrændstoffer. Italien er ved at bygge et anlæg til produktion af bioethanol på basis af halm, men det vil på ingen måde kunne dække efterspørgslen i 2020.

Biogas er bedst

Teknisk set kan det godt lade sig gøre at fremstille brændstoffer på basis af forskellige typer restbiomasse, så man ikke kommer til at konkurrere med produktionen af fødevarer. Det er bare dyrt, og derfor bliver der ikke investeret i den type anlæg, skriver Ny Teknik.

Bladet skriver endvidere, at det politiske landskab ser helt anderledes ud i Sverige end i resten af Europa. Miljøorganisationer i EU er generelt

skeptiske over for 1G biobrændstoffer, mens miljøorganisationer i Sverige går ind for dem ligesom en stor del af branchen.

Den svenske regering besluttede i 2008 at bevilge 900 millioner kroner til opførelse af de første kommercielle anlæg til fremstilling af 2G biobrændstoffer, men det har tilsyneladende ikke været tilstrækkeligt til at vække investorenes interesse.

Ny Teknik har spurgt projektleder Gustav Krantz fra konsulentfirmaet Sweco om hvilke teknologier, der er de mest resurse- og omkostningseffektive. Han siger:

– Det kan være vanskeligt at afgøre hvilken teknologi, der er den mest omkostningseffektive, men ud fra en resursebetragtning er metangas, metanol og DME de bedste. Metan vinder, hvis der ikke er krav om, om brændstoffet skal være flydende, lyder det fra projektlederen, der står som arrangør af et seminar den 24. januar, hvor en række eksperter og beslutningstagere skal diskutere fremtidens biobrændstoffer. TS

Læs mere om seminariet på www.sweco.se

Kilde: www.nyteknik.se

Sveriges største forgasningsanlæg indvies i 2013

I Gøteborg arbejder op mod 300 håndværkere, teknikere og ingeniører på at færdiggøre Sveriges største forgasningsanlæg, der skal tages i brug sidst på året. Kapaciteten bliver på 20 MW, hvilket skulle være nok til at forsyne 15-20.000 biler med brændstof og sende 50 MW varme ud i fjernvarmenettet.

Foto: gobigas.goteborgenergi.se

Det er Göteborg Energi, der står bag projektet, som har fået navnet GoBi-Gas. Den svenske stat har skudt 222 millioner kroner i projektet, der har et samlet budget på ikke mindre end 1,4 milliarder kroner. Alligevel har Göteborg Energi valgt at betegne det som et demonstrationsanlæg, men i 2016 skal fase II etableres, og her vil der blive tale om et kommercielt anlæg. Effekten øges fra de nuværende 20 til mellem 80 og 100 MW. Det vil udover fjernvarme kunne forsyne mellem 80.000 og 100.000 biler med metangas.

Anlægget vil blive startet op på træpiller, men når først anlægget kører, som det skal, vil man gå over til restprodukter fra skoven i form af flis, grene og topskud.

Efter forgasningsanlægget skal gassen gennemgå en metaniseringsproces, så slutproduktet kan distribueres gennem naturgasnettet og anvendes som brændstof i transportsektoren. Det forventes, at 65 procent af biomassen kan omdannes til metangas,

GoBiGas i Göteborg, hvor restprodukter fra de svenske skove skal omdannes til metangas, der kan bruges i transportsektoren. Göteborg Energi forventer at anlægget vil kunne levere 1 TWh biometan om året fra 2020, svarende til brændstofforbruget i 75.000 biler.

men den totale virkningsgrad for anlægget inklusive produktion af fjernvarme vil blive på omkring 90 procent.

Metso Power leverer forgasningsenheden i samarbejde med Repotec, der i 2002 opførte et anlæg efter samme principper i Güssing i Østrig. Teknikken er baseret på såkaldt indirekte forgasning, hvor processen er delt op i to enheder til henholdsvis forbrænding og forgasning. Metaniseringsenheden leveres af det hollandske firma Jacobs i samarbejde med Haldor Topsøe, der har en betydelig ekspertise på området.

Store anlæg

Set ud fra et dansk synspunkt kan det virke omstændeligt, at biomassen først skal gennemgå en termisk forgasning og derefter konverteres til

metangas. En biologisk proces i et biogasanlæg er en langt mere enkel proces, men de svenske skove rummer enorme biomasseresurser, og de kan ikke anvendes i traditionelle biogasanlæg. Her er det nødvendigt med en termisk proces efterfulgt af en metaniseringsproces, hvis slutproduktet skal være gas, der kan indgå som brændstof i transportsektoren.

Termisk forgasning har til gengæld den fordel, at der kan bygges meget store anlæg, og syntesegassen, som den kaldes, kan videreforarbejdes til både metangas, metanol og DME, der kan anvendes som erstatning for dieselolie.

Når man i Göteborg har valgt at konvertere syntesegassen til metangas hænger det sammen med, at Sydsverige har et forholdsvis vidtforgrenet naturgasnet. I den øvrige del af Sverige er der ikke noget gasnet, så her skal gassen konverteres til metanol eller DME, hvis den skal bruges i transportsektoren

Læs mere om GoBiGas på <http://gobigas.goteborgenergi.se>

Güssing-forgasseren i Østrig er på 8 MW og har omkring 58.000 driftstimer bag sig. GoBiGas i Göteborg bliver baseret på samme teknik med indirekte forgasning.

Foto: <http://www.repotec.at>

Dansk forskning fastholder topplacering

Kvaliteten af dansk forskning ligger i den internationale top. Danske forskere klarer sig rigtig godt inden for flere områder af EU's 7. rammeprogram.

De er også blandt de mest produktive, når det gælder antallet af videnskabelige publikationer og forskningens gennemslagskraft målt ud fra, hvor ofte andre forskere henviser til dansk forskning.

Det viser en netop offentliggjort rapport om dansk forskning set i et internationalt perspektiv, Forskningsbarometer 2012. Rapporten viser en

lang række indikatorer for, at de danske forskere leverer forskning af høj videnskabelig kvalitet, men viser også, at den internationale konkurrence på F&U-området skærpes.

– Det er glædeligt at se, at dansk forskning bevarer sin høje placering i de internationale sammenligninger på trods af, at flere landes massive investeringer i forskning og udvikling øger den internationale konkurrence om at være blandt de bedste, siger uddannelsesminister Morten Østergaard i en pressemeddelelse.

Men det høje niveau for dansk forskning skal i højere grad komme

erhvervslivets videns- og innovationsniveau til gode.

– Det er afgørende, at vi får mere gang i væksten i vores samfund, og kvaliteten af vores forskning er et rigtig godt udgangspunkt. Men samspillet mellem forskningen og erhvervslivet skal styrkes. Det sker blandt andet ved, at danske virksomheder ansætter mere uddannet arbejdskraft, som bringer ny viden med sig ud i virksomhederne. Det er en vigtig udfordring og et led i regeringens innovationsstrategi, siger Morten Østergaard.

Læs mere på www.fi.dk

31. januar - 1. februar 2013

SKANDINAVISK KONFERENCE

Grøn gas til transport

HUSK Tilmelding senest 25. januar
www.gaskonference.dk

KULTURCENTERLIMFJORD•SKIVE•DANMARK

- Grønbusdriftidenkollektivtrafik
- Grønnegassertilgrøntransport
- Opgradering af biogas-nyarbejdspladser
- Landbrugets omenergilieferandører
- Udstilling af gasbiler og teknik
- Studiebesøg 1. februar

Udstillere

Tilmelding til udstilling: www.bioenergi.dk

Eneralbyen
Skive.dk

"Understøttelse af gas i tung transport er en del af de ambitiøse målsætninger, som forligspartenerne har sat med energifaktalet. Derfor vil jeg meget gerne deltage i konferencen."
Klima-, Energi- og Bygningsminister Martin Lidegaard.

HØRIGTOPPLÆGFRÅ: HMN Naturgas (DK) • Brancheforeningen for Biogas (DK) • Lyse NEO (N) • Thise Mejeri (DK) • Volvo (DK) • Maabjerg Energy Concept (DK) • Naturgas Fyn (DK) • Biogas Brålanda (S) • Østfold Fylkeskommune (N) • Biogas Väst (S) • Svenskt Gastekniskt Center (S) • Malmö Lastbilcentral (S) • Teknologisk Institut (DK) • Midttrafik (DK) • Haldor Topsøe (DK) • Trafikstyrelsen (DK)

INBIOM
INNOVATION NETWORK FOR BIOMASS

midt
regionmidtjylland

Dette projekt støttes af midler fra Den Europæiske Union, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling

Interreg IIA

Implement
Sustainable development with biogas

REGION
VÄSTRA GÖTALAND

Transportens
Innovationsnetværk

HMN
NATURGAS

Dansk netværk for gas til transport

Transportens Innovationsnetværk inviterer til workshop med henblik på at få startet et dansk netværk for gas til transport.

Med politisk enighed om behovet for at få gas ind i transportsektoren, penge til infrastrukturprojekter og en branche som arbejder for mere klima- og miljøvenlige løsninger vil Transportens Innovationsnetværk etablere et nyt nationalt netværk for gas til transport. Startskuddet bliver en workshop i Skive den 30. januar – dagen før den skandinaviske konference om gas til transport løber af stablen. Til konferencen vil der være en stor udstilling af gasbiler – formentlig den største samling i Danmark nogensinde.

Workshoppen indledes med oplæg om forsyning, infrastruktur, køretøjer og hvordan netværket kan hjælpe de enkelte medlemmer. Derefter følger en brainstorm om potentiale og udfordringer, hvorefter der skal defineres fem prioriterede indsatsområder.

Det er gratis at deltage i workshoppen, men tilmelding er nødvendig på grund af et begrænset antal pladser. Tilmelding skal ske senest den 22. januar til Transportens Innovationsnetværk på adressen: www.tinv.dk

TK Energi konkurs

TK Energi, der har specialiseret sig i udvikling af teknologier til biomasseanlæg, er gået konkurs. Flere af aktiviteterne, herunder et EUDP-projekt, forventes videreført i et nyt selskab.

TK Energi blev landskendt i efteråret 2011 efter at firmaet havde indgået en licensaftale med Shell, der ifølge direktør Thomas Koch havde potentiale til at blive en milliardforretning og skabe tusindvis af nye arbejdspladser. Aftalen omhandlede en ny type indføder til forgassere og indebar blandt andet, at TK Energi ikke måtte indgå eksklusivaftaler med andre selskaber om den ny teknologi.

I december 2010 havde Vækstfonden købt 30 procent af aktierne i TK Energi for 15 millioner kroner. Pengene skulle blandt andet bruges til at færdigudvikle indføderen, så den kunne bruges til kul og ikke kun biomas-

Thomas Koch i efteråret 2011, hvor han modtog DI Roskilde-Køge Bugts regionale initiativpris.

se, som den oprindeligt var designet til. Det viste sig at blive en større opgave, som drænedede pengeskassen, og i december 2012 blev TK Energi erklæret konkurs.

Thomas Koch, der var hovedaktionær og direktør for TK Energi, arbejder nu på at videreføre de vigtigste aktiviteter i et nystiftet selskab TK Energy. Der forhandles blandt andet med et fransk firma, som er interesseret i den danske indføderteknologi, ligesom der forhandles med EUDP om at videreføre et projekt om forgasning af spildevandsslam. TS

Ny ansøgningsrunde for EUDP

Der åbnes nu for ansøgninger til EUDP's første ansøgningsrunde i 2013. Indkaldelsesmateriale er offentliggjort, og tilskudsportalen er åbnet. Ansøgningsfristen er den 6. marts 2013 klokken 12.

EUDP støtter udvikling og demonstration af innovative energiteknologier. Alle typer energiteknologier kan støttes, herunder effektiv energianvendelse, vedvarende energi og energilagring. Projekter, der kan bidrage til at gøre Danmark uafhængig af fossil energi i 2050, vil blive prioriteret. Det samme vil projekter, der kan udvikle danske erhvervspotentialer til gavn for vækst og beskæftigelse.

Projekter kan omfatte samlede systemer, hvor flere teknologier indgår, og løsninger hvor eksisterende produkter bruges på nye måder. EUDP ønsker særligt at støtte demonstrationsprojekter og projekter, der rækker helt frem til markedet, herunder om nødvendigt projekter, der omfatter flere trin af teknologiens udvikling.

Bemærk, at den aktuelle indkaldelse af ansøgninger endvidere omfatter:

- Ansøgninger for fælleseuropæiske projekter: Bioenergy Sustaining the Future – BESTF med ansøgningsfrist den 27. marts 2013 kl. 14
- Ansøgninger vedrørende særlige dansk-kinesiske samarbejdsprojekter med ansøgningsfrist den 8. maj 2013 kl. 12.

Programmets indkaldelsesmateriale beskriver nærmere, hvad der kan søges støtte til, og hvilke kriterier, der lægges vægt på ved udvælgelsen af projekterne.

Ansøgere skal oprette sig som brugere på tilskudsportalen og udfylde et elektronisk ansøgningskema, et budget og en tidsplan.

EUDP har 369 millioner kroner til rådighed i 2013. Den næste ansøgningsfrist er den 12. september 2013.

Læs mere om ansøgningsprocessen på www.ens.dk

Søg Højteknologifonden

Næste ansøgningsfrist for højteknologiske projekter og platforme er den 24. januar 2013. Højteknologifonden har 530 millioner kroner til nye investeringer i 2013.

Højteknologifonden har frist for interessetilkendegivelser den 24. januar 2013 og frist for endelige ansøgninger den 4. april 2013. Der kan søges om støtte til højteknologiske projekter og højteknologiske platforme.

Et højteknologisk projekt sigter mod at fremstille et nyt produkt eller en ny generation af produkter ved hjælp af højteknologi.

En højteknologisk platform er et samarbejde mellem én eller flere virksomheder og én eller flere offentlige forskningsinstitutioner, hvor målet er langsigtet udvikling af ny banebrydende teknologi.

Læs mere om de forskellige udbud på www.hoejteknologifonden.dk

Naturpleje kan give en halv million tons biomasse

En ny rapport konkluderer, at naturpleje både kan bidrage med både vedvarende energi og eksportindtægter i millionklassen, hvis det bliver gjort rigtigt. Naturpleje kan give en halv million tons biomasse til energiproduktion, og hvis man medregner de nærliggende græsarealer, kan der leveres op mod 1.200.000 tons tørstof til energiformål.

De beskyttede naturområder i Danmark rummer enorme resurser i form af uudnyttede planter som eksempelvis græs og siv. Planterne kan give forder til op mod 20.000 stykker kvæg med mulighed for over tid at sikre arbejdspladser og eksportindtægter i millionklassen. Samtidigt kan områderne levere 550.000 tons tørstof af planter til vedvarende energiproduktion. Det svarer til energibehovet i omkring 50.000 enfamiliehuse.

Resultaterne fremgår af en ny rapport, som Nationalt Center for Miljø og Energi på Aarhus Universitet har udarbejdet for Naturstyrelsen, der sammen med NaturErhvervstyrelsen, Aage V. Jensen Naturfond og Landbrug & Fødevarer er ved at undersøge, om man kan gøre naturpleje til en god forretning.

Naturen er truet

Grundlæggende set kan naturen sagtens klare sig selv. Når det alligevel giver mening at tale om naturpleje, skyldes det, at mennesker på afgørende måde har påvirket processerne i landskabet. Eksempelvis overtog husdyrene på et tidspunkt de vilde dyrs græsning af naturområderne, men i dag er der for få husdyr på græs til at kunne holde bevoksningerne nede. Naturplejen genindfører tabte processer med det formål at genskabe og bevare den biodiversitet, som er tilbage.

Forskerne har fundet frem til, at der er behov for pleje af 342.000 hektar naturarealer. Dertil kommer 261.000 hektar med græs, der ligger i umiddelbar tilknytning til de beskyt-

I dag er tusindvis af hektar beskyttet natur truet af tilgroning, fordi færre landmænd har kvæg på græs end tidligere, og fordi omkostningerne til at høste arealerne er forholdsvis store. Der er behov for pleje af 342.000 hektar naturarealer, og dertil kommer 261.000 hektar med græs.

tede naturarealer, og som også har behov for pleje. Samlet set er der således tale om 603.000 hektar, der kræver pleje, hvis vi skal bevare den biologiske mangfoldighed.

Natur- og græsarealer

Beregninger viser, at der ligger store uudnyttede resurser gemt i naturen, som både kan give arbejdspladser og energi, imens den åbne natur kan reddes.

– Hvis vi kan ændre naturpleje fra at være omkostningsfuldt til at være noget, som både redder vores natur og skaber energi og arbejdspladser, så har vi et kerneeksempel på, hvordan vi løser flere problemer på én

gang. Derfor er det vigtigt, at vi nu får undersøgt, hvordan vi helt konkret kan udnytte disse resurser, siger miljøminister Ida Auken.

De fire parter bag rapporten skal nu arbejde videre med at konkretisere, hvordan naturen kan levere råmateriale til en god forretning i landbruget.

Hvis man kombinerer udbyttet fra de beskyttede naturområder med landmændenes nærliggende græsarealer, bliver tallene endnu større. Samlet kan arealerne levere op mod 1.200.000 tons tørstof til energiproduktion. TS

Læs mere på www.mim.dk

Område	Minimum	Maksimum
Ferske enge	137.985 tons	254.741 tons
Overdrev	31.442 tons	31.442 tons
Moser	16.579 tons	16.579 tons
Heder	13.343 tons	13.343 tons
Strandenge	36.193 tons	48.967 tons
Samlet natur	235.541 tons	365.071 tons
Ekstensiv græsarealer	250.519 tons	210.436 tons
Intensiv Græsarealer	665.629 tons	665.629 tons
Samlet natur- og græsareal	1.151.688 tons	1.241.136 tons

Tabel 1. Oversigt over biomasseproduktionen i tons tørstof fra de natur- og græsarealer, der kan forvaltes sammen ved høslæt.